O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

QARSHI DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
O'quv bo'limi boshlig'i
____
«_____»__________200___yil

«TASDIQLAYMAN»
O'quv ishlar bo'yicha prorektor
____
_____»__________200___yil

BAKALAVRIAT NOYURIDIK YO'NALISHLAR BO'YICHA PEDAGOGIKA PSIXOLOGIYA FAKULTETI «MILLIY G'OYA, HUQUQ VA MA'NAVIYAT ASOSLARI» BO'LIMI TALABALARI UCHUN
«OILA HUQUQI» FANIDAN

Ishchi dastur

Ushbu ishchi dastur O'z.R.O.O'MTV.ning 2005 yildagi namunaviy dasturi asosida tuzildi.

Qarshi 2007 yil

Ishchi dasturni tuzuvchi : **Qo'ziyeva N.**

Ishchi dastur «Milliy g'oya, huquq va ma'naviyat asoslari» kafedrasi yig'ilishida bayonnoma №1 30.08.2007 yil ko'rib chiqildi va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya etilsin.

Kafedra mudiri : **prof. I. Xudoyqulov**

1. SO' Z BO SHI 1. OILA HUQUQI FANINING O’QITILISHIDAN MAQSAD VA VAZIFALAR1.

a\ Oila huquqi fanini o'qitishdan maqsad bo'lajak huquqshunos-pedagoglarga oilaviy munosabatga taiuqli qonun-hujjatlarni o'rgatish, oilaning jamiyatdagi o'rnini, oilani asosi nikox ekanligini, nikox tuzish shartlari va tartibini, haqiqiy bo'lmagan nikox tushunchasini, oiladagi munosabatlarni yuzaga kelish qoidalarini, oila a'zolarining o'zaro huquq va majburiyatlarini, merosxo'iiik huquqlarini o'rgatishdan iboratdir.

b/ Oila huquqi fanining vazifalari - yoshlarga oila huquqi to'g'risida bilim berish, olingan bilimlarini hayotda kerakli bo'lganida ishlata bilishni o'rgatish. Oilada huquqi normalari bilan yoshlarni tanishtirish va qo'llay olish qobiliyatini tarbiyalash, olgan bilimlari bilan pedagogik faoliyatlarini yuritishda huquq darslarini o'tishda mahoratli bo'lishi yaratishdan iborat.

Oila huquqi talabalarda oila huquqi qonun - hujjatlarini qo'llash to'g'risidagi nazariy bilimlar va usullami shakllantirish uchun mo'ljallasak.

2. FAN BO'YICHA TALABALARNING BILIMIGA, O'QUVIGA VA KO'NIKMALARIGA QO'YILGAN TALABLAR

Oila huquqi predmeti va uslubi;

O'zbekiston Respublikasi «Oila huquqining» ahamiyati, maqsad va vazifalari haqida;

O'zbekiston Respublikasi Oila qonunchiligining tushunchasi va mezonlari;

Oilaviy munosabatda shaxslarni qonuniy manfaatlarini qo'riqlash bo'yicha oila qonunchiligi mazmuni;

Huquqshunos - pedagog mutaxassisligi bo'yicha dars o'tish jarayonida oila huquqi normalarini bilish va qo’llay olishlari kerak.

FANNING ASOSIY MAVZULARI VA ULARDA O'RGANILADIGAN MUAMMOLAR

1-MAVZ U: OILA HUQUQINING PREDMETI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

R E J A:

1. Oila huquqining maqsad va vazifalari
2. Oila huquqining boshqa huquq fanlar bilan aloqasi
3. Oila huquqning o'quv fan sifatida huquqshunos-pedagog mutaxassislari tayyorlashdagi ahamiyati.

Bu mavzuni talabalarga o'rgatishda Oila huquqi fanini tushunchasi, oila huquqini boshqa huquqlar, Jinoyat huquqi, Fuqarolik huquqi, Ma'muriy huquq va boshqa fanlar bilan aloqasi, ulardan farqli tomonlari, oila huquqi fanini tuzilishi oilaning rivojlanish tarixiga to'xtab o'tish lozim. Shu bilan birga Respublikamizdagi oilalarga davlatning g'amxo'rligi, oilalarni har doim himoyada ekanligini talabaga tushuntirish ko'zda tutiladi.

2-MAVZU: O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OILA QONUNCHILIGI

R E J A:

1. O'zbekiston Respublikasida oila qonunchiligining rivojanishi
2. Oila to'g'risidagi qonunlarning vazifalari
3. Oila to'g'risidagi qonunlar bilan tartibga solinadigan munosabatlar.

Oila huquqini asosiy manbasi O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, 1998 yil 30 aprelda qabul qilinib, 1998 yil 1 sentyabrdan kuchga kirgan Oila kodeksi hisoblanadi. Oila qonunchiligi nikoxdagilarni huquqiy holatlarini belgilash, mulkiy va shaxsiy huquqlarini o'rgatish, Oilaai jamiyatni ravnaqida tutgan o'rnini o'rgatadi. Yuqoridagilarni o'rgatish bilan birga oiladagi munosabatlarni qanday paydo bo'lishi va ulardagi tomonlarni huquq va burchlari tushuntiriladi.

3-MAVZU: O`ZBEKISTONDA NIKOH TUZISH SHARTLARI, ER XOTINNING HUQUQ HAMDA BURCHLARI.

1. Nikoh tuzish tartibi va shartlari.
2. Nikohlanuvchilarning tibbiy ko`rikdan o`tkazish tartibi.
3. Er-xotin majburiyatlarining vujudga kelish asoslari
4. Er va xotinning mulkiy huquq va majburiyatlari
5. Nikoh shartnomasi

Mavzuni tushuntirishda nikoxni tuzish bir oy avval FHDY organiga nikohlanuvchilar ariza bilan murojaat qilishlari lozimligi, nikoh uchun rozilik, shu vaqtda nikohlanuvchilarning biri nikohda turmasligi, nikohlanuvchilar albatta nikoh yoshiga yetgan bo`lishlari lozimligi, nikohlanuvchilar yaqin qarindosh va muomilaga layoqatli bo`lishlari kerakligi to`g`risida tushuncha beriladi.

Nikoh qayd etilgandan so`ng er-xotinlik huquq va burchlari vujudga keladi va nikohlanuvchilar er-xotin deb e’lon qilinadi. Nikohlanish qayd qilingandan so`ng oilada vujudga kelgan er xotin barcha munosabatlarda teng huquqli ekanliklarini talabalarga hayotga bog`lagan holda tushuntirish maqsadga muvofiqdir.

4-MAVZU: NIKOHNING TUGATILISHI

REJA :

1. Nikohni tugatilish asoslari.
2. Nikohni bir tomonlama arizaga ko`ra tugatilishi
3. Er yoki xotinning arizasiga binoan nikoh tugatilishi
4. Nikoh haqiqiy emasligi asoslari.

Nikoh a/ sudda

b/ FHDY da qanday asoslarga ko`ra tugatilishi, nikohni tugatilishiga moielik qiladigan holatlar to`g`risida o`quvchilarga tushuncha berilishi lozim, bunda er yoki xotinni biri vafot etsa, bedarak yo`qolgan er yoki xotin sud

tomonidan o`lgan deb e’lon qilinsa sud hukmi bilan er yoki xotin 3 yildan ortiq ozodlikdan maxrum qilinsa FHDY da nikoh tugatilishi qolgan xollarda sudda nikoh bekor qilinishi lozimligi tushuntiriladi.

5-MAVZU: OTA –ONA HAMDA VOYAGA YETMAGAN BOLALARNING SHAXSIY HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

REJA :

1. Ota –ona va bolalarning huquq va burchlarini vujudga kelish asoslari.
2. Ota –onaning huquq va burchlari
3. Farzandning ota –ona oldidagi huquq va burchlari.

O`zbekiston Respublikasi Oila qonunchilida voyaga yetmagan bolalarning quyidagi huquqlari ko`rsatilgan: bolani oilada yashash va tarbiyalash huquqi, ota –onasi va boshqa qarindoshlari bilan ko`rishish huquqi, himoyalanish huquqi, ismi, ota ismi va familiya olish huquqi, ismi va familiyasini o`zgartirish huquqi. Ota ona agar o`z majburiyatlarini bajarmasa, bola bilan shafqatsiz muomilada bo`lsa, o`zining jamiyatga zid xulqi bilan bola tarbiyasiga salbiy ta’sir ko`rsatsa ota –onalik huquqlaridan mahrum qilinishi bayon etiladi.

6-MAVZU: OILANING BOSHQA A’ZOLARIGA XOS ALIMENT MAJBURIYATLARI

REJA :

1. Voyaga yetmagan va voyaga yetgan bo’lsada mehnatga layoqatsiz oila a’zolariga ta’minot berish.
2. Aliment to`lash to`g`risidagi kelishuv.
3. Alimentlarni to`lash va undirish tartibi.

Bunda talablar Aliment majburiyati uning turlari va qarindoshlari bir-birlariga bo`lgan aliment majburiyati, er-xotinni bir –biriga ta’minot majburiyati,

farzandlari o`z ota-onalarini boqishga majburligi to`g`risida bilimga ega bo`ladilar.

7 - MAVZU: FARZANDLIKKA OLISH, VASIYLIK VA HOMIYLIK

REJA :

1. Farzandlikka olish va uni rasmiylashtirish tartiblari.
2. Farzandlikka olish ustunlik huquqqa ega bo`lish asoslari.
3. Farzandlikka olishni bekor qilish asoslari.
4. Vasiylik va xomiylik tushunchasi va maqsadi
5. Vasiylik va xomiylik belgilanadigan shaxslar tushunchasi
6. Vasiylik xomiylik belgilash tartibi

Talabaga farzandlikka olish bolalarni manfaatini himoya qilish farzandlikka olishning asosiy sharti ekanligini, ota-onalik huquqidan mahrum qilinganlar, muomalaga yaroqsiz deb topilganlar, narkaman va giyohvandlar, qasddan sodir qilingan jinoyatlari uchun ilgari hukm qilinganlar farzandlikka olish huquqidan mahrum ekanligi to`g`risida tushuncha beriladi. Farzandlikka olish farzandlikka olishni istagan shaxslarning arizalariga ko`ra hamda vasilik va homiylik organi tavsiyasiga ko`ra tuman, shahar hokimi qaroriga ko`ra amalga oshiriladi. Farzandlikka olish sir saqlanishi, agar buni oshkor etilsa, jinoiy javobgarlikka tortilish ko`zda tutilganligi to`liq tushuntiriladi.

Bu mavzuda asosan O’zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 1999 yil 12 apreldagi 171-sonli qarori bilan tasdiqlangan «O'zbekiston Respublikasining vasiylik va xomiylik to'g'risidagi Nizomiga ko'ra vasiylik va xomiylik hokimining qarori bilan belgilanishi to'g'risida tushuncha beriladi.

8- M A V Z U: FUQAROLIK XOLATI DALOLATNOMALARINI QAYD ETISH

REJA:

1. Fuqarolik holati dalolatnomalari tushunchasi
2. Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd qiluvchi organlar
3. Nikohni qayd etish joyi va vaqti
4. Nikohdan ajralish.

Mavzuni yoritishda FHDY organlari: 1. Tug`ilishi, 2. Nikoh tuzish, 3. Nikohdan ajralish. 4. O’limni qayd etuvchi organ

ekanligini tushuntiriladi. Bu organ dalolatnomani 2 nusxada tuzadi. Birinchisi FHDY da ikkinchi nusxasi statistika organi orqali Qoraqalpog`iston respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar FHDY organi arxiviga yuboriladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstilirtsiyasi. 2003 yii
2. Islom Karimov. O'zbekislon XXI asrga intilmoqda. T. “O'zbekiston 1999 yil.
3. I.Karimov Xavfsizlik va barqaror iaraqqiyol yo’lida. T. «O'zbekiston» 1998 y.
4. O'zbekislon Respublikasining Oila kodeksi. 1998 yil.
5. O`zbekiston Respublikasi Oila kodeksiga shaxslar. Adolat 2000 yil
6. Xotin –qizlar huquqlari kamsitilishining barcha shakllariga barham berish to`g`risida konventsiya. Toshkent 1998 yil.
7. Bag`rikenglik tamoyillari dekloratsiyasi. YUNESKO 1995 yil 16 noyabr Parij.
8. I.A.Karimov Qonun, oila, farzand va jamiyat. T. 2000 yil
9. Islom huquqlari to`g`risida xalqaro bill. Adolat 1992 yil.
10. F.Otajonov. NIkoh va uning huquqiy tartibga solinishi. “O`zbekiston” 1995 yil.
11. O.Karimova Oila huquq. Ma’ruzalar matni TDPI 2002 yil.
12. M.Xolmatova. Oilaviy munosabatlar madaniyati va sog`lom avlod tarbiyasi. “O`zbekiston” 2000 yil.

13. N.M.Ismoilov, K.F.Komilov va bosh. Huquqiy maslaxatlar. 2003 yil.

14. O`zbekiston Xotin-qizlar, Statistik to`plam. 1999 yil.

15. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

OILA HUQUQI FANIDAN SEMINAR MAVZULAR

1 - M A V Z U: OILAVIY HUQUQLARNI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI

REJA:

1. Fuqarolar o'rtasida oilaviy munosabatlarnini kelib chiqish asoslari.
2. Oilaviy munosabatlarda nizo kelib chiqish sabablari.
3. Nizolarni hal etish yo'llari.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. I.Karimov. O'zbekiston XXI asrga intilmoqda.
3. O'zbekiston Respublikasining Oilakodeksi. 1998 yil.
4. Amir Temur o'gitlari. T. Navro'z 1992 yil.
5. O.Karimova Qonun, oila, farzarid vajamiyat. 2001 y.
6. O.Karimova Oila huquqi, ma'ruzalar matin. 2002 yil. 2
7. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

2-MAVZU: NIKOX SHARTNOMASI

REJA:

1. Nikox shartnomasi tushunchasi va uni tuzish tartibi
2. Nikox shartnomasini o'zgartirish va bekor qilish asoslari
3. Nikox shartnomalarini huquqiy oqibatlari.
4. O'zbekistondagi oilalarda nikoh shartnomasini tuzishga bo'lgan munosabatlar.

ADABIYOTLA R

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining Oilakodeksi. 1998 yil.
3. Huquqiy maslaxatlar 180 savolga ISOjavob. 2003 yil.
4. O.Karimova Qonun, oila, farzarid vajamiyat. 2001 y.

5. O.Karimova Oila huquqi, ma'ruzalar matin. 2002 yil.

6. Huquqshunoslik

7. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

3 - M A V Z U: ER-XOTINNING OILADAGI HUQUQ VA MAJBURIYATLAR1

REJA:

1. Oiladagi huquqiy va ma'naviy tenglik tushunchasi
2. Er-xotining shaxsiy huquq va majburiyatlari
3. Er-xotinning huquq va majburiyatlari
4. Er-xotinning shaxsiy foydalanadigan mulkan tushunchasi

A D A B I YO T L A R

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining Oilakodeksi. 1998yil.
3. Oila kodeksiga sharxlar.
4. Yuz bir xadis va uning sharxi. T. 1991 yil 12 bet.
5. Oila huquqi, ma'ruzalar matin. 2002 yil.
6. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

4-MAVZU: NIKOXNI   TUGATILISH SABABLARI

REJA:

1. Nikoxni tugatilish sabablari va asoslari
2. Nikoxdan ajralish tartibi
3. Erning nikoxdan ajratish to'g'risida talab qo'yilishi man etadigan xollar.
4. Nikoxni sud va FHDY da ajratish tartibi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.

2. O'zbekiston Respublikasining Oilakodeksi. 1998 yil.

3. Huquqiy maslaxatlar 180 savolga ISOjavob. 2003 yil.

4. O.Karimova Qonun, oila, farzarid vajamiyat. 2001 y.

5. O.Karimova Oila huquqi, ma'ruzalar matin. 2002 yil.

6. Huquqshunoslik

7. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

5-MAVZU: OTA-ONALAR VA BOLALARMNG HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

REJA:

1. Ota-ona va bolalarning huquq va burchlarini vujudga kelish asoslari

2. Ota-onaning voyaga yetmagari voyaga yetgan bo'lsada mehnatga yaroqsiz bolasi oldidagi majburiyati.

3. Farzandlarning ota-ona oldidagi moddiy majburiyatlari.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.

2. O'zbekiston Respublikasining Oilakodeksi. 1998 yil.

3. Huquqiy maslaxatlar 180 savolga ISOjavob. 2003 yil.

4. O.Karimova Qonun, oila, farzarid vajamiyat. 2001 y.

5. O.Karimova Oila huquqi, ma'ruzalar matin. 2002 yil.

6. Huquqshunoslik

7. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

6 – MAVZU: FARZANDLIKKA OLISH VA FUQAROLIK XOLATINI DALOLATNOMALARINI QAYD ETISH ASOSLARI.

REJA:

1. Farzandlikka olish sabablari va farzandlikka olishni sir saqlash
2. Farzandlikka olish mumkin bo`lgan shaxslar
3. Farzandlikka olishni bekor qilish.
4. Fuqarolik xolati dalolatnomalari tushunchasi
5. Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish daftarlarini saqlash sabablari.
6. Chet el fuqarolari va fuqaroligi bo`lmagan shaxslar ishtirokidagi oilaviy munosabatlarni tartibga solish asoslari.

A D A B I YO T L A R

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining Oilakodeksi. 1998yil.
3. Oila kodeksiga sharxlar.
4. O.karimova Qonun, oila, farzand va jamiyat. 2001 y.
5. Inson huquqlari to`g`risida xalqaro bill. T. Adolat 1992 y.
6. Huquqiy maslaxatlar. 2003 yil.
7. O`zbekiston Respublikasining oila huquqi – darslik. 2005 y.

Tuzuvchi: N. Qo'ziyeva